

La por dels dinosau

ARXIU / EFE

Mobutu Sese Seko. L'ex-president del Zaire (actual Congo) va creure que la seva guàrdia presidencial i l'ajut dels països francòfons amics aconseguirien aturar les forces de Kabila.

L'arribada de Kabila a la presidència del Congo és l'últim capítol de l'adaptació de l'Àfrica al nou ordre internacional: els Estats Units es converteixen en la potència del continent i ja miren amb recel l'Àfrica occidental, l'últim bastió de França, l'anterior factòtum.

Laurent-Désiré Kabila ha estat l'estrella de la Cimera de l'Organització de la Unitat Africana (OUA) celebrada entre els dies 2 i 4 de juny a Harare (Zimbabwe). El nou president de la República Democràtica del Congo ha aprofitat la reunió anual de l'organització panafricana fundada el 1963 per entrevistar-se amb el secretari general de les Nacions Unides, el ghanès Kofi Annan, i amb un bon grapat de caps d'estat africans que volen estar a bones amb aquest home misteriós que en sis mesos va tombar el corrupte règim de Mobutu Sese Seko.

La presència de Kabila a Harare també ha confirmat la pèrdua d'influència de França a l'Àfrica en benefici dels Estats Units i l'ascens irresistible d'una nova generació d'estadistes, radicals en

la seva joventut i ara pragmàtics, defensors del lliure mercat i de l'ordre americà al continent. Entre aquests destaquen el president d'Uganda, Yoweri Museveni; l'home fort de Rwanda, Paul Kagame; el cap d'estat d'Eritrea, Isaias Afewerki, i l'etíop Meles Zenawi. Tots ells han donat suport, militar o diplomàtic, a Kabila.

Àfrica: més lluny de París.

"Fa vint anys nosaltres solucionaven aquests problemes. Ara es fa tot sense nosaltres, sense mencionar Europa ni França", es va lamentar l'ex-president francès Valéry Giscard d'Estaing poc abans de la caiguda de Kinshasa, quan la diplomàcia francesa era marginada de les converses entre Mobutu i Kabila. Sud-Àfrica i els Estats Units van dirigir les negocia-

cions per buscar una solució pacífica del conflicte, sense comptar amb els francesos ni amb els països africans propers a París, com Gabon o Congo. Finalment, Mobutu va fallar en els seus pronòstics que el van fer creure que la seva guàrdia presidencial resistiria l'avanç rebel i que els països francòfons amics, Togo, Gabon i Congo, l'ajudarien militarment.

En canvi, Herman Cohen, encarregat dels afers africans amb el president republicà George Bush (1989-1993), va ser poc diplomàtic en respondre a les al·lusions de París. "Els francesos, en la seva paranoia, creuen que darrere del Zaire hi ha un gran pla dels Estats Units", va proclamar. Més conciliador va ser Chester Crocker, sots-secretari d'afers africans amb Ronald Reagan (1981-1989). "Les querelles d'in-

es africans

ARXIU / EFE

ARXIU / EFE

**Valéry Giscard
d'Estaing,
ex-president
francès: "Ara es fa
tot sense
nosaltres, sense
mencionar Europa
ni França."**

fluència i de prestigi entre França i els Estats Units, i les seves diferències d'ordre estratègic, constitueixen un luxe que Àfrica no es pot permetre en aquest context". Les paraules dels dos ex-responsables de la diplomàcia nord-americana, les va matisar un ambaixador de Washington en una capital africana. "És un bon moment per Àfrica. Són els africans els qui intenten prendre el control del seu propi destí", va declarar.

Zaire és considerat el fracàs més important de la política africana de París després de Rwanda. "França ha estat incapaç d'adaptar-se a la nova realitat", va escriure un col·laborador del setmanari *Jeune Afrique*. La nova realitat és la caiguda del mur de Berlín i l'entronització dels Estats Units com a única potència mundial que no necessitava dels intermediaris d'abans. El president francès François Mitterrand va intentar

Els homes de Kabila

L'enigmàtic Laurent-Désiré Kabila no està sol. El president de la República Democràtica del Congo confia plenament en quatre o cinc persones de l'Aliança de Forces Democràtiques per l'Alliberament del Congo (AFDL), la coalició creada l'octubre de 1996 a Lerema, a l'est del Zaire (ara Congo).

El braç de Kabila es diu Déogratias Bugera, un banyamulenge que és secretari general de l'Aliança. És considerat l'ideòleg del moviment que va derrocar Mobutu. El segon home en importància és Bizima Karaha, un pediatre que es va unir a les forces de Kabila quan estudiava en una universitat de Sud-Africa. Amb 29 anys, Karaha ha demostrat les seves aptituds negociadores a Nairobi, Lomé, Pretòria i Ciutat del Cap, encapçalant la delegació de Kabila. És el ministre d'Afers Estrangers.

El tercer és Mwana Nanga Mawapanga, ministre de Finances. Va signar els contractes amb les societats mineres nord-americanes i sud-africanes durant la guerra, en les zones alliberades. En l'entorn del president també destaquen Gaétan Kaduji, cosí de Kabila que va ser nomenat governador de Katanga, la província més important i rica del país. A Lubumbashi, capital de Katanga (antiga Shaba), es va establir la seu provisional de l'Aliança en els mesos de l'ofensiva final sobre Kinshasa. El ministeri de la Funció Pública està ocupat per Justine Kazabuvu, filla de Joseph, el primer ministre del Congo, derrocat per Mobutu el 1965. No va voler col·laborar mai amb Mobutu malgrat les ofertes d'aquest. En canvi, va militar en la UDPS de l'ex-primer ministre Étienne Tshisekedi, el gran oblidat de Kabila. Kazabuvu va passar-se finalment a l'Aliança rebel. A. C.

anticipar-se als esdeveniments amb el discurs de La Baule, en el qual va vincular la continuïtat de l'ajuda a la democratització. Set anys després, La Baule ha aconseguit que en molts països de l'òrbita francesa es respiri un cert aire de llibertat i fins i tot alguns dirigents han deixat el poder, respectant el resultat de les urnes. Però aquesta sensibilitat de França envers la llibertat d'expressió no ha anat acompanyada d'una política

Dalt, Laurent-Désiré Kabila, autoproclamat president del Congo. Baix, Yoweri Museveni, president d'Uganda. Formen part d'una nova generació d'estadistes defensors de l'ordre americà a l'Àfrica.

El suport de França als milicians extremistes hutus de Rwanda l'any 1994 és el penúltim fracàs de la política africana de París. França no ha sabut adaptar-se a la nova realitat creada després de la caiguda del mur.

ARXIU / EFE

progressista en qüestions econòmiques o en el tracte als immigrants. La devaluació del franc africà (CFA), el gener de 1994, les intervencions militars a Centràfrica d'aquest any, el suport incondicional als milicians

extremistes hutus de Rwanda (1994), les expulsions d'immigrants africans i l'enduriment dels controls d'entrada a França han consolidat la imatge d'una metròpoli prepotent, depredadora i encara lligada als estadistes més

retrograds, com Mobutu, Eyadema (Togo) i Bongo (Gabon).

El triomf de Kabila ha estat un avís pels dinosaures que es mantenen en el poder des de fa dècennis per obra i gràcia de França. No és cap casualitat que entre els primers a reconèixer el nou règim del Congo figurés el president de Centràfrica. Ange-Félix Patassé sobreviu gràcies als francesos, que han impedit que fos derrocat pels militars. Centràfrica, frontera amb Congo, rep cada any 140 milions de francs (3.200 milions de pessetes) en ajuda militar per compensar la presència de 1.300 paracaigudistes francesos al país.

El dispositiu desplegat a Centràfrica és un dels més importants de França al continent. En total, uns 8.000 soldats francesos estan a punt per intervenir des de les bases de Djibuti (un petit enclavament entre Eritrea, Etiòpia i Somàlia), Senegal, Gabon i el Txad. Des de les independències, a principi dels 60, els militars francesos han intervingut en més de quaranta ocasions, per exemple al Zaire, el 1977 i 1978, per salvar Mobutu de les incursions dels rebels de Katanga.

També està nerviós el president gabonès, Omar Bongo, encara que la relativa prosperitat del país el protegeix de les protestes socials. Els detractors consideren, de forma cruel, que Bongo és vasall de dos senyors: el president francès i la petrolera Elf. Estat dins de l'estat, Elf treu del Gabon el 16% de la seva producció de petroli.

Perdut el Zaire, la joia de la corona francesa és Costa d'Ivori. Unes 300 empreses i 20.000 francesos viuen en aquest país que ha conegut un fort creixement econòmic en els últims anys gràcies a la política d'ajustament estructural. El president Henri Konan Bédié, tan autoritari com el seu predecessor Félix Houphouët-Boigny, manté una relació cordial amb París però sense oblidar-se de Washington, que mira amb recel una Àfrica occidental que encara és en l'òrbita francesa.

Antoni Castel

fundació
BANCAIXA

Del 9 al 15
de juny.

AGENDA

10 Dimarts Mediambientals

Cicle: La Arquitectura y el Urbanismo del Medio Ambiente.

"Contra la arquitectura de la insostenibilidad". Sergio Los. Arquitecte.

Sala Sorolla a les 19'30 hores.

11 Dimecres

Conferència

Cicle: Las Culturas del Rock.

"Ensimismamiento y frenesí". Luis Puig i Jenaro Talens. Universitat de València.

Sala Sorolla a les 19'30 hores.

Càtedra Mediterrània

"Análisis de la situación actual palestina".

Anwar Abu Elsheh. Professor de l'Institut d'Investigacions de Palestina a Jerusalem.

Col·labora: Patronat Sud-Nord de la Fundació General de la Universitat de València.

Universitat de València. Carrer de la Nau, 2. Aula Magna a les 19'30 hores.

12 Dijous

Taula Redona

"La situación de los refugiados en el mundo".

Participen: Enrique García de Herreros (Espanya amb ACNUR), Amnistia Internacional,

Centre d'Acollida al Refugiat i Javier de Lucas (Universitat de València).

Centre Valencià del Voluntariat a les 19'30 hores. Carrer Fuencaliente, 1. València.

CENTRE CULTURAL

Plaça de Tetuán, 23. Tel. 387 88 84. València